

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

ספרים חדשים

ציין חמדתי

מאת הרב ציון כהן
בהוצאת המחבר

מאמרים ודרשות על הפטרות השנה. רובם שודרו ברשתות הרדיו. 358 עמ'. הפצה: דני ספרים. טל' 08*6812225.

ראה מעשה וזכר תלמוד

מאת הרב שלום שמואל שבתי לאופר
בהוצאת המחבר

כרך שלישי החושף את המקורות מהתלמוד ומספרי הפוסקים העומדים מאחורי סיפורים חסידיים, והמעניקים להם משמעות עמוקה. 514 עמ'. טל' 08*8502612.

בין משעולי הירח והמועד

מאת הרב חניאל פרבר
בהוצאת חפ"ץ

מבחר מאמרים על חודשי השנה, מתוך דגש על היבטים שבין אדם לבוראו ובין אדם לחברו. 193 עמ'. טל' 050*5680610.

השתקפויות

מאת אסתר מונביץ'
בהוצאת המחברת

מבט אל דברים יום-יומיים בניסיון ללמוד מהם. משלים וסיפורים מפי גדולים בעולם החסידות. 360 עמ'. טל' 054*5419719.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:54	8:35	7:49	7:37
8:57	9:40	8:44	8:35

פרקי אבות: פרק ג

322 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 972*72*2770100 • פקס' 972*3*9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

הפקה והפצה: המרכז לעזרי שלוחות
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

עשור לחורבן: דברים שראו מכאן

לא היה צורך להיות נביא או בעל גישה למקורות מודיעיניים חסויים כדי להבין שתכנית ה'הינתקות' תמיט עלינו אסון. אבל האוזניים היו אטומות

הזעקה: התפילה הענקית ברחבת הכותל המערבי ערב הגירוש

התחלה ושהעולם מקווה כי ממשלת ישראל תלך בדרך אומללה זו 'מחיל אל חיל', תיסוג מעוד שטחים ותעקור עוד ועוד יישובים".

לשכה אטומה ומאותרגת

בהמשך המאמר מוצג המחיר הנורא שתגבה התכנית האומללה:

"מכאן נקבע תקדים שאפשר לעקור יישובים משגשגים ולגרש אלפי יהודים מבתיהם. המרצחים יחגגו את הניצחון על כל גגות עזה, וצהלות השמחה יזינו גלים חדשים של טרור ורצח.

"השבר הפנימי בתוך העם, נוכח המראות המזעזעים של משפחות יהודיות הנקרעות מבתיהן, יגרום טראומה כואבת ביותר, שקשה להעריך את תוצאותיה. הקרע בין חלקי העם עלול להגיע לשיאים שלא ידענו כמותם.

"והעיקר - שבירת האמונה בזכותו של העם היהודי על ארצו עלולה לערער את תחושת הבעלות שלנו גם על ירושלים ותל-אביב. אויבנו יראו בכך ציון דרך חשוב בהגשמת שאיפתם לסלק את ה'התנחלות' היהודית שקמה בתוך המרחב הערבי".

אלה הדברים הפשוטים וההגיוניים שנכתבו אז. מצדדי התכנית השיבו ש"דברים שרואים משם לא רואים מכאן". אכן, צדקו. את האמת הפשוטה שרואים מכאן, לא ראו בלשכה האטומה והמאותרגת בידי התקשורת. כך יצא אל הפועל המהלך הנורא שייזכר לדיראון עולם.

שבוע לפני עשר שנים עלו הד"ר חפורים על יישובי חבל עזה וצפון השומרון. כיום כבר נשי מעים קולות רבים המודים שזה היה מהלך אומלל. האומנם זו חכמה שלא חר מעשה? אולי באותם ימים לא היה אפשר לצפות את כל תוצאותיו ההרסניות של המהלך?

ממש לא. הדברים נאמרו ונכתבו אין ספור פעמים מיד עם הכרזת התכנית. דברים פשוטים, שאין צורך להיות נביא או בעל גישה למקורות מודיעיניים חסויים כדי לאומנם. אבל היו שאטמו אוזניהם משמוע.

מה מצילים?

הנה דברים שנכתבו בבימה זו בכ"ה בניסן תשס"ד (16.4.04):

"הטיעון המרכזי של ראש הממשלה הוא, כי במציאות שאין שותף להסכם, נוצר חלל ריק, ולתוכו עלולות להיכנס תכניות מדיניות מסוכנות. לכן מוטב לנו ליטול את היוזמה, כדי לצמצם את הנזק ולהציל את מה שאפשר להציל.

"ואתה שומע ושואל את עצמך - מה אנחנו מצילים? וכי ההריסה ביוזמתנו של היישובים הפורחים בחבל קטיף תגרום לעולם להסכים לסיפוח של חבלי ארץ אחרים? וכי בכך אנחנו סותמים את החלל הריק? הלוא ברור לחלוטין כי עקירת היישובים וגירושם של אלפי יהודים מבתיהם ישמשו מנוף להגברת הלחץ לעשות כן גם ביהודה ושומרון.

"ראש הממשלה אומר שיביא בתמורה הסכמה אמריקנית לגושי ההתיישבות ולא-ישובם של הפליטים הערבים לתוך הארץ. אין זו אלא אחיזת עיניים. כבר היום אנחנו יודעים שהנייר האמריקני ינסה להלך בין הטיפות ולא לומר שום דבר ברור וחד-משמעי [...]

"ברור אפוא שה'הינתקות' לא תעניק לנו שום תמורה בעלת ערך ממשי, מלבד מחמאות חובקות עולם על 'אומץ הלב' לסגת מחבלי מולדת ולעקור יישובים, מתוך הדגשה שזו רק

כשרבי חנינא עצר את הגשם

גבוהה, אין הוא זקוק לגשמים, אלא המים עולים מאליהם מן התהום, כמאמר הגמרא שבימי רבי לא נזקק העולם לגשם.

לרומם את העולם

גם אם יש לעולם צורך בגשמים, הם יכולים לרדת בליילי רביעי ובלילי שבת, שזו הברכה "ונתתי גשמיכם בעיתם". לכן היה רבי חנינא שרוי בצער, שכן אילו הייתה השפעתו פועלת כראוי, הגשמים לא היו יורדים באמצע היום, אלא בלילה, או שלא היה בהם צורך כלל.

אולם כשהגיע רבי חנינא לבייתו, שזה רמז לדרגת "בְּשֶׁבֶתָּהּ בְּבֵיתָהּ", ועבר ממצב של השפעה למצב של התבודדות, אמר רבי חנינא שכעת העולם בצער, שכן אין הוא משפיע בו, ואילו הוא עצמו "בנחת", מאחר שהיה שרוי בדבקותו בקדושה, במנותק מטרדות העולם. משעה שרבי חנינא חדל מלרומם את העולם ושב לדרגתו העליונה – התחדש הגשם.

(רשימות, חוברת כ)

הגשם לרדת.

המפרשים דנים בסיפור ובתמיהה הכללית שהוא מעורר: הייתכן שצדיק גדול כליכך יתפלל שייפסקו הגשמים שהעולם זקוק להם רק מפני שהם מצערים אותו בדרכו?

מים מן התהום

אולם על-פי הפירוש הרוחני של הדברים הסיפור מקבל משמעות אחרת. התנא רבי חנינא בן-דוסא נמנה עם צדיקים שהיו מובדלים מן העולם ולא עסקו בהשפעה עליו, ובכל-זאת, קדושתו זיככה את העולם ורוממה אותו. כאשר הגמרא מספרת שרבי חנינא היה "בדרך" היא רומזת להשפעתו של רבי חנינא בעולם, בבחינת "ובְּלִקְתָּהּ בְּדֶרֶךְ".

הגשם, שבא על-ידי "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ", מייצג שפע רוחני היורד לעולם בעקבות עבודה מלמטה, כדברי הגמרא: "אין הגשמים יורדים אלא אם כן נמחלו עוונותיהם של ישראל". לעומת זה, כשהעולם עומד במדרגה

בפרשתנו מופיע הציווי: "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיָהּ, וְדַבַּרְתָּ בָּהּ, בְּשֶׁבֶתָּהּ בְּבֵיתָהּ, וּבְלִקְתָּהּ בְּדֶרֶךְ, וּבְשֶׁבֶתָּהּ, וּבְקוֹמָהּ". חז"ל הסבירו: "וְדַבַּרְתָּ בָּהּ – בדברי תורה הכתוב מדבר". תורת החסידות מעניקה לפסוק פירוש רוחני, ועל-פי הכוונה גם למצבי עבודת הנשמה:

"בְּשֶׁבֶתָּהּ בְּבֵיתָהּ" – זה מצבה של הנשמה בטרם ירדתה לגוף בשר ודם, בהיותה עדיין באוצר הנשמות. "ובְּלִקְתָּהּ בְּדֶרֶךְ" – מסעה של הנשמה מן העולמות העליונים עד לעולם הזה הגשמי. "ובְּשֶׁבֶתָּהּ וּבְקוֹמָהּ" – מותו של האדם, ושובו בתחיית המתים.

הגשם נעצר וחזר

על-פי הדברים יובן סיפור המופיע במסכת יומא: פעם אחת היה רבי חנינא בן-דוסא מהלך בדרך והחל לרדת גשם. אמר: "ריבונו של עולם, כל העולם כולו בנחת וחנינא בצער?!", והגשם פסק. כשהגיע לבייתו אמר: "ריבונו של עולם, כל העולם בצער וחנינא בנחת?!", וחזר

אמרת השבוע

הכול כתוב

הגאון המקובל רבי לוייצחק שניאורסון (נסתלק בכ' במנחם-אב תש"ד) נהג לשזור בדבריו גם עניינים עמוקים מתורת הקבלה.

היו חסידים שדרך זו נראתה תמוהה בעיניהם. פעם אחת העיר לו אחד מחשובי החסידים: "גם אני למדתי חסידות וגם אני מבין מהי חסידות, ואינני מטפס על סולמות גבוהים כל-כך".

הוציא רבי לוייצחק כמה ספרי חסידות מהארון והראה לו שכל מילה שהשמיע כתובה במפורש בספרי החסידות וכי לא חידש דבר משל עצמו. פעם אחת גילה שקיבל כללים בעניין מרבו, הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש.

פתגם חסידי

"על הדיבר 'לא תגנוב' נאמרו עשרות פירושים ופולפולים, עד שכמעט שכחנו שיש עוד פירוש – שאסור לגנוב!" (רבי נפתלי מרופשיץ)

לא תוסיפו ולא תגרעו | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי

מן המעיין

חמישה מינים

"לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצווה אתכם ולא תגרעו ממנו, לשמור את מצוות ה' אלוקים אשר אנכי מצווה אתכם" (דברים ד,ב). "לא תוסיפו" – כגון חמש פרשיות בתפילין, או חמשת מינים בלולב, וחמש ציציות; וכן "ולא תגרעו".

(רש"י)

תרופה במינון נכון

התורה היא סם חיים, תרופה שבאה לטהר את האדם מכל הרע שבו. לפיכך "לא תוסיפו... ולא תגרעו" – תרופה יש לקחת לפי מידה בדוקה ומדודה. מידה קטנה יותר אינה מועילה, ומידה גדולה יותר מזיקה.

(רבי יהונתן אייבשיץ)

המוסיף גורע

סמיכות הציוויים "לא תוסיפו... ולא תגרעו" מלמדת שמי שעובר על "לא תוסיפו" סופו לעבור על "לא תגרעו", וכמאמר חז"ל (סנהדרין כט) "כל המוסיף גורע".

(הרבי מליובאוויטש)

איסור מדאורייתא ומדרבנן

"לא תוסיפו... לשמור את מצוות ה' אלוקים" (דברים ד,ב). אומר הרמב"ם (הלכות ממרים, פרק ב, הלכה טו) שהאומר על בשר עוף בחלב שאיסורו מהתורה, עובר בלאו של 'לא תוסיפו'. זהו "לשמור את מצוות ה'" – אסור לומר על דבר

שאיסורו מדרבנן שהוא אסור מן התורה. (חתם סופר)

לא לנטות

אדם מישראל צריך לנהוג בדרך הממוצעת, כדברי הרמב"ם בהלכות דעות. אסור להפריז בנטייה לצד כלשהו. כשם שהרשע עלול מצד טבעו לעבור על 'לא תגרעו', כך הצדיק עלול לעבור על 'לא תוסיפו' ולהחריב את העולם בצדקותו.

(עיטורי תורה)

מתי אין להוסיף

כאשר האדם עומד במצב רוחני שאינו שלם הוא זקוק לחומרות ולגדרים רבים, אבל במקום שיש דעה רחבה, אין מקום לחומרות ולגדרים. הציווי "לא תוסיפו... ולא תגרעו" קשור לפסוק שאחריו: "ואתם הדבקים בה' אלוקים" – כשאתם דבקים בה' אלוקים אין לכם צורך בגדרים ובסייגים.

(רבי בונם מפשיסחה)

בלי טובות

יום אחד באו אל רבי עזריאל הילדסהיימר נציגי תנועת הרפורמה ונכנסו עמו לשיחה על הצורך בתקינים שיקלו את עול המצוות ויהיו הכול יכולים לקיימן. השיב להם רבי עזריאל: בתורה נאמר "ולא תגרעו ממנו לשמור את מצוות ה' אלוקים". הכוונה היא שלא תגרעו מן המצוות אפילו כביכול כדי לשמור את מצוות ה'.

עונש עצמי

אגלי זיעה נטפו על פניו, וגם סוסו התנהל בעצלתיים. זה היה יום שישי קיצי, ודוד אסטנג'לוביץ' היה בדרכו לשוב לעירו צחינוואלי שבגאורגיה, לעשות את השבת עם בני משפחתו.

דוד התפרנס ממסחר זעיר בכפרי הסביבה. בכל יום ראשון היה יוצא לעסקיו אל מחוץ לעיר ושב אליה ביום שישי. את סחורתו היה מעמיס על גב סוסו הנאמן, והוא היה פוסע לצידו מכפר לכפר ומיישוב ליישוב.

באותו יום שישי התארכה דרכו. תקלות לא צפויות עיכבו אותו שוב ושוב. בדרך כלל השתדל לחזור לביתו קודם חצות היום. הפעם כשהשמש עמדה באמצע השמים עדיין היה במרחק רב מן העיר. הוא ניסה להחיש את צעדיו ולהמריץ את סוסו, אך עדיין דרך ארוכה הייתה לפניו.

יהודי צחינוואלי קבעו להם מנהג – להקדים את קבלת השבת בחודשי הקיץ שעתיים קודם שקיעת החמה. בעוד השמש מאירה במלוא עוזה התכנסו יהודי העיר בבית הכנסת, התפללו מנחה ואחריה קבלת שבת וערבית. בביתם היו קוראים שנית קריאת שמע של ערבית אחרי שהערב היה יורד.

דוד הבין שלא יספיק להגיע לעיר מבעוד מועד. צער רב מילא אותו מן המחשבה שבעודו משתרך בעקבות סוסו בדרך אל העיר כבר מתכנסים חבריו בבית הכנסת ומקבלים את השבת.

כשהגיע סוף־סוף העירה ועבר ליד בית הכנסת נתמלא בושה. בדיוק אז נסתיימה התפילה והמתפללים החלו לצאת מבית הכנסת, לבושים בגדי שבת, בדרכם לבתיהם, מברכים איש את רעהו בברכת 'בְּיָדֵינוּ אֵשׁ שְׁבֵת' (= 'שבת שלום').

"מה עשיתי!", ייסר דוד את עצמו. "הכול כבר קיבלו את שבת המלכה, התפללו ערבית, ואני מתהלך כאן עם סוסי ועם סחורתי. אמנם לא רכבתי על הסוס, אלא הפצתי בלבד מועמסים עליו, אך איזו צורה יש לשבת שלי, בשעה שכל חבריי כבר קיבלו את השבת!"

בנפש שבורה ועגומה הגיע לביתו

ומיהר להחליף את בגדיו ולהתפלל ביחידות קבלת שבת וערבית.

בלילה התקשה להירדם. אף־על־פי שגופו היה עייף ומותש מתלאות הדרך הארוכה ומשבוע מפרך, לא הצליח לתת תנומה לעיניו. כליותיו ייסרוהו על שפגע בקדושתה של השבת.

למחרת בבוקר בא דוד לבית הכנסת והמתין עד תום תפילת שחרית. שליח הציבור היה רבי אברהם הלוי חוואלס, רב העיר. אף שמוצאו היה ממדינות אשכנז, הגה את מילות התפילה בקול רם, כמנהג יהודי גאורגיה.

כשהוציאו את ספר התורה מן

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

מקור הנחמה

אחרי ימי האבל של בין המצרים באים ימי הנחמה. משמעות הנחמה תובן על־פי התבוננות פנימית במהותו של החורבן. הגמרא (יומא נד,ב) מספרת: "בשעה שנכנסו נכרים להיכל, ראו כרובין המעורין זה בזה. הוציאו לשוק ואמרו: ישראל הללו שברכתך ברכה וקללתך קללה יעסקו בדברים הללו".

בדברי חז"ל (בבא בתרא צט,א) יש מחלוקת בדבר עמידת הכרובים בבית המקדש: "חד אמר פניהם איש אל אחיו, וחד אמר פניהם לבית". כלומר, לפי דעה אחת פנו הכרובים איש אל אחיו, ואילו לפי הדעה השנייה הם עמדו וגבו של האחד כלפי רעהו.

שיא האהבה

הגמרא אינה רואה בזה מחלוקת. היא מסבירה שעמידת הכרובים הייתה משתנה על־פי מצבו של עם ישראל: "כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום". כלומר, בשעה שהיהודים היו עושים את רצונו ה', היו הכרובים פונים איש אל אחיו ומבטאים את אהבת הקב"ה לעמו, כפי שהרשב"ם מפרש: "דוגמת חיבת זכר ונקבה האוהבים זה לזה". כך מצאנו גם במסכת יומא (שם, א): "בשעה שהיו ישראל עולין לרגל, מגלגלין להם את הפרוכת ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להם: ראו חיבתכם לפני המקום".

אם כן, כאשר הכרובים פונים איש אל רעהו ("מעורין זה בזה") הדבר מבטא את אהבתו של הקב"ה לעמו ישראל ומוכיח שישראל עושים רצונו של מקום. נחזור ונעיין בתיאור רגע החורבן – באיזה מצב עמדו אז הכרובים? הם היו "מעורין זה בזה!" איך ייתכן שברגע החורבן הנורא, כאשר הקב"ה שופך על בית המקדש את חרון אפו, יעמדו הכרובים באופן שמבטא אהבה וחיבה לעם ישראל?!

תורת החסידות מסבירה, שאף שבחיזונית ובגלוי הגלות היא דבר רע ומר, הרי בפנימיותה צפון עניין נעלה ונשגב ביותר. בתוך הגלות מסתתרת הגאולה השלמה, הגאולה שאין אחריה גלות. דווקא על־ידי הגלות מגיעים אל הגאולה הזאת.

מטרת הגלות היא זיכרון העולם וגאולת הניצוצות האלוקיים הפזורים בו, שעל־ידי כך מכשירים את העולם לקראת הגאולה. בתוך כל הקשיים, הסבל, הצרות והרדיפות של זמן הגלות חבויה אותה תכלית נשגבה שמוליכה לבניין בית המקדש השלישי ולגאולה השלמה. הגלות דומה לזריעה, שאף שהזרעים נרקבים לפי שעה בתוך האדמה, מתוך הריקבון וההרס מתרחשת הצמיחה שמביאה יבול רב עשרת מונים.

מטרה נעלית

גם חורבן בית המקדש הוא בבחינת 'סותר על־מנת לבנות'. הרס בית המקדש השני נובע מתוך רצון ה' לבנות דבר גדול ונשגב לאין ערוך – בית המקדש השלישי, שמעלתו עולה ביותר על בית המקדש השני. בחיזונית זה הרס וחורבן, אבל בפנימיות מסתתרים כאן בניין ויצירה.

כל זה מסביר מדוע בעת החורבן פנו הכרובים איש כלפי רעהו וסימלו את אהבת ה' לבניו. שכן בתוך החורבן הסתתרה אהבת ה' לעמו ורצונו להביאם אל הגאולה השלמה ואל הבית השלישי. בגלל חטאינו לא יכולנו להגיע אליהם שלא על־ידי החורבן והגלות, ועל כך אנו מתאבלים ומצטערים, ועם זה, כל מטרת הגלות והחורבן היא הגאולה ובניין בית המקדש השלישי.

עלינו לבטל את סיבת הגלות – את 'חטאינו' – וזאת על־ידי תשובה ומעשים טובים והתחזקות באהבת ישראל; ובה בשעה יש לטפח את הציפייה לגאולה השלמה ואת התפילה והתביעה לקב"ה שימהר לגאלנו.

ההיכל קם דוד ממקומו ועלה אל הבימה. כל העיניים נישאו אליו. "רבנו", פנה אל הרב, "מבקש אני לשאת דברים קצרים לפני הציבור".

הרב המופתע נענה. דוד הסב את פניו לעבר הקהל. "מורי רבותי!", אמר בקול רועד. "משביע אני אתכם בקדושת ספר התורה, שתשמעו לדבריי".

הס הושלך בבית הכנסת. דוד נשם עמוקות ועצם את עיניו. "קהילה קדושה ונכבדה! אחיי היקרים!", פתח ואמר. "ודאי ראיתם כי איחרתי אתמול להיכנס לעיר, ובאתי עם סוסי וסחורתי אחרי תפילת ערבית. יודע אני שאין כאן חילול שבת מעיקר הדין, אך מאחר שבני עירי קיבלו עליהם את השבת והתפללו תפילת ערבית, בשעה שאני באתי העירה בבגדי חול ועם סוסי וסחורתי, אני מקבל עליי דין של מחלל שבת."

"בקשתי אליכם: אחרי תפילת מוסף אשכב על הרצפה בפתח בית הכנסת, ואני מבקש כי כל אחד ואחד מן המתפללים היוצאים החוצה ידרוך על גופי ברגלו הימנית. יהי רצון שייחשב לי הדבר כאילו קיבלתי עונש סקילה על חילול השבת!"

"מבקש אני שאיש לא יחמול על כבודי, אלא תמלאו את בקשתי, והנני משביע אתכם בספר התורה שכך תעשו".

דוד סיים את דבריו, וירד נסער מן הבימה. דממה שררה בבית הכנסת. איש לא דיבר. הכול היו שרויים בהלם מהדברים המטלטלים.

התפילה הסתיימה. אחרי תפילת מוסף נשכב דוד על הארץ, וכל המתפללים מילאו את בקשתו ודרכו ברגלם הימנית על גופו.

למראה הדברים פרץ רבי אברהם חוואלס בבכי, נשא את עיניו השמימה וקרא: "ריבונו של עולם! ראה את בניך היקרים, כיצד הם מוסרים את נפשם על קדושת השבת! הלא אדם זה לא חילל את השבת, שכן חזר לעיר בעוד היום גדול והשמש ברקיע. הוא אף לא טלטל את חפציו ולא רכב על סוסו, אלא צעד ברגליו. ובכל־זאת קיבל עליו מעין עונש סקילה, כאילו חילל שבת בפרהסיא."

"דוד אסטנג'לוביץ'!", התחזק קולו של רבי אברהם חוואלס, "יהי רצון שיהא חלקי עמך בעולם הבא!"

(על־פי 'האות והמופת')

בדרום קוראה לומדים תלמוד

באוניברסיטה והשלים דוקטורט. לימים חזר לקוראה כשגריר שמרבה לדבר בשבחים של היהודים וארץ ישראל.

הסוד טמון בתלמוד

הפגישה עם הפרופסור הזקן פתחה לפני סגל צוהר לתופעה המרתקת: "הוא הסביר לי שהעם הקוראני מעריך מאוד את החכמה היהודית, ובעבורם יהודי הוא שם נרדף להצלחה ולחכמה. חכמי קוראה הגיעו למסקנה שהסוד טמון בלימוד התלמוד. מאז תורגמו קטעי תלמוד לקוראנית והם נלמדים.

"שאלתי את הפרופ' יו: מה צעיר קוראני אמור לעשות בסוגיית 'שור שנגח'?... והוא השיב כי נוסף על כל המחלוקות המרתקות שבתלמוד עובר בו מסר ברור - יש בעל בית לעולם וצריך לציית לחוקיו. עוד אמר שכאשר מעמיקים בתלמוד מגלים בו מאגר חכמה אינסופי. התרגשתי מאוד לשמוע את התובנות הללו דווקא מקוראני גוי".

בקוראה חיים כחמישים מיליון בני־אדם. "בשיחה עם הפרופ' יו ראיתי את התממשות הפסוק שנקרא בשבת ואתחנן - 'כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים'. זו הייתה חוויה מרגשת להיחשף להערכת העם היהודי דווקא בקוראה", אומר סגל.

שיחת הטלפון שקיבל עו"ד קובי סגל לפני כמה חודשים הצליחה להפתיע אותו. על הקו היה נציג ממשלת דרום קוראה, שביקש להזמין לביקור רשמי, בעקבות סיוע חשוב שהעניק לכמה מאזרחי המדינה.

"הייתי בהלם", מספר סגל (51), תושב כרמי יוסף. "אחרי שנעניתי גיליתי שהטיסה בחזרה לארץ חלה בשבת. הסברתי שזה בלתי אפשרי, בשל היותי יהודי דתי. האיש הציע להאריך את הכרטיס בעוד שלושה ימים. הוא גם הבטיח לעזור לי בסוגיית הכשרות".

שגריר למען היהודים

סגל מספר על הביקור בדרום קוראה כשהוא עדיין נתון לרושם החוויה. "הביקור נערך ביזמת קרן קוראנית, שמזמינה אנשים מהעולם שסייעו לאזרחיה", הוא מסביר. "בעיצומו של הביקור הציעו לנו לשאול משהו על העם הקוראני. שאלתי אם נכונה הידיעה שבתוכן הקוראני לומדים תלמוד".

התברר לו שאכן כן. "הפגישו אותי עם הפרופ' יו, קוראני בן יותר משמונים, העומד בראש קרן ידידות בין ישראל לקוראה". בילדותו היה הפרופסור נער חסר כול. הוא נחשף לתנ"ך, וכתב מכתב לנשיא שזר. כעבור זמן קיבל הזמנה משזר לבוא לארץ. כאן למד

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

תפילה בציבור

שאלה: כמה אנשים צריכים להתפלל יחד כדי שיהיה אפשר להתפלל 'חזרת הש"ץ'?

תשובה: לאחר שסיים הציבור את תפילת שמונה עשרה, תיקנו חז"ל לחזור את התפילה בקול רם, שאם יש מי שאינו יודע להתפלל, ישמע את כל התפילה מהש"ץ ויצא ידי חובתו. כמורכב כתבו, שמצוי שאין מכוונים בתפילה, ובפרט בברכת 'אבות', וההאזנה בכונה לש"ץ מתקנת זאת. על פי הקבלה גדולה מעלת חזרת הש"ץ מתפילת לחש, ומגיעה למקום עליון שאין בו אחיזה 'לקליפות'. נוסף על כך מקיימים בה גם עניית 'קדושה' ו'מודים' וכן ברכת כוהנים.

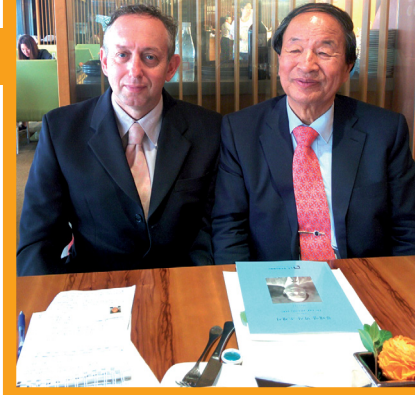
כדי לקיים 'חזרת הש"ץ' צריך שקודם לכן תתקיים תפילה בציבור. הכוונה לתפילת לחש, שמתפללים אותה לפחות שישה אנשים, בנוכחות ארבעה

נוספים לפחות (גם אם הארבעה התחלפו אחר־כך).

לכתחילה צריכים כל השישה להתחיל להתפלל יחד, ובדיעבד מצטרף כל מי שהתחיל להתפלל בעוד האחרים עדיין עומדים בתפילת שמונה עשרה.

אם לא התקיימה 'תפילה בציבור', כגון שרק חמישה אנשים התפללו יחד, אפשר לבקש ממתפלל שבהגיעו לשמונה־עשרה יתפלל בקול את תפילתו הפרטית עד אחרי 'האל הקדוש' ('קדושה קצרה'), כדי שיענו כולם 'קדושה', ומשם ואילך ימשיך את תפילתו בלחש.

מקורות: שו"ע אדמו"ר הזקן סי' סט ס"ה. שלחן מנחם או"ח ח"א סי' עד. שו"ת: יביע אומר ח"ב חאו"ח סי' ז ס"ו. אגרות משה או"ח ח"ג סי' ד. וראה פסקי תשובות סי' סט ס"ק א וסי' קכד ס"ק א, אשי ישראל פי"ב ס"ז, ושי"ב. דרכי חיים ושלום סו"ס קכא.

"חכמתכם לעיני העמים". עו"ד סגל ופרופ' יו

קוראנים בבית חב"ד

הקוראנים הבטיחו לדאוג לכשרות, וקיימו: "הכירו לי את בית חב"ד במדינה, בניהולו של השליח הרב אשר ליצמן. התפללתי שם מדי יום ונהניתי מארוחה כשרה. התברר לי שבבית חב"ד, נוסף על הפעילות הענפה עם היהודים, מתקיים מדי פעם בפעם שיעור בתלמוד לקוראנים. השליח מנצל את השיעורים להפצת שבע מצוות בני נח. התפעלתי מאוד. למעשה חב"ד הוא הגוף היחיד שיש לו תקשורת עם לא־יהודים".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יש מה לספר!

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

